

В.З. Маїк, З. Белгаїєд

ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ТИСНЕННЯ ФОЛЬГОЮ ТА ВИЗНАЧЕННЯ КОЕФІЦІЄНТІВ ЇХ ВАГОМОСТІ

Палітурки книг служать не тільки для захисту книжкового блока від пошкоджень, для продовження терміну служби видання, але й є важливим елементом підвищення конкурентоспроможності книги, її реклами та пропаганди.

У масовому книжковому виробництві для оздоблення палітурок найчастіше застосовують тиснення поліграфічною фольгою, блінтове тиснення і друк палітурними фарбами.

При тисненні фольгою отримуємо зображення, заглиблене відносно поверхні палітурки і котре досить чітко виділяється на загальному фоні матеріалу завдяки кольору і великій покривній здатності фольги. Дуже важливим при проведенні цього процесу є контроль якості тиснення.

На основі аналізу ряду літературних джерел [1–5] отримано сімнадцять показників якості тиснення фольгою. Для визначення найвагомійших з них розроблена спеціальна анкета. З використанням її було проведено експертне опитування.

Для визначення коефіцієнтів вагомості найбільш вагомому показникові експерти присвоюють 10 балів, а коефіцієнт вагомості наступного по вагомості показника визначають як частку вагомості, використовуючи ряд від 0 до 10. Розрахунок коефіцієнтів вагомості проводимо за відомою методикою [6].

Оскільки коефіцієнт варіації в усіх випадках не перевищує 0,25, то узгодженість визначених експертами індивідуальних коефіцієнтів вагомості достатня. У результаті розрахунків отримані такі коефіцієнти вагомості (у порядку зменшення):

0.0851 – адгезія фарбового шару до палітурного матеріалу;

0.08 – точність розміщення відбитка на сторінці і корінці палітурки;

0.0783 – стійкість фарбового шару до стирання;

0.079 – покривна здатність відбитка;

0.0767 – стійкість відбитка до відмарювання;

- 0.0709 – роздільна здатність;
- 0.07 – чіткість меж відбитка;
- 0.0596 – глянець фарбового шару відбитка;
- 0.0581 – світлостійкість фарбового шару відбитка;
- 0.0552 – корозійна стійкість відбитка (волога, сірчаний газ);
- 0.0494 – глибина відбитка при тисненні фольгою;
- 0.0489 – стійкість фарбового шару відбитка до хімічних реактивів (кислоти, луги, жири);
- 0.0478 – стійкість до розчинників (бензин, спирт);
- 0.0445 – нерівномірність глибини тиснення;
- 0.0396 – колір фарбового шару відбитка;
- 0.0302 – відтінок фарбового шару відбитка;
- 0.0257 – кут нахилу країв відбитка;

Після одержання індивідуальних коефіцієнтів вагомості можна дійти висновку про вагомість кожного показника якості тиснення та визначити основні і додаткові показники.

На думку експертів, найважливішими показниками якості тиснення є перші сім показників, інші є додатковими і можуть визначатись при специфічних вимогах до якості тиснення.

1. Брошюровочно-переплетные процессы. Технологические инструкции. М., 1982.
2. Воробьев Д.В., Дубасов А.И., Лебелев Ю.М. Технология брошюровочно-переплетных процессов. М., 1989.
3. Воробьев Д.В., Дубасов А.И., Жуков И.А., Козлов С.Н. Брошюровочно-переплетные процессы. М., 1979.
4. Гилязетдинов П.П., Левин Г.М., Огороднева М.В. Фольга для горячего тиснения. М., 1981.
5. Козлов С.Н. Разрешающая способность позолотных штампов // Полиграфия. 1980. № 11.
6. Маїк В.З. Тиснення: технології, матеріали, устаткування. Львів, 1997.

Стаття надійшла до редколегії 30.01.98